

Kommunfullmäktige

Svar på interpellation av Christina Ståldal (NL) om ökade tunnelbanekostnader

Interpellationen tar upp frågor om vad fördyringen av utbyggnaden av tunnelbanan innebär. I interpellationen ställs följande frågor:

- När kommer Nackas invånare få information om hur avtalsförhandlingar går?
- Finns det indikationer på att de ökande kostnaderna för bygget kommer att belasta Nackas skattebetalare och i så fall hur mycket?
- Finns det indikationer på att motparten kommer att kräva ytterligare stora mängder bostadsbyggande och i så fall, hur mycket?
- Hur stor summa beräknas tunnelbanebygget kosta i nuläget?

Mitt svar är följande:

I november 2019 blev det känt att tunnelbaneutbyggnaden (inom ramen för Stockholmsförhandlingen) blir både försenad och dyrare än vad avtalet anger (25,7 miljarder kronor). Det beror bl a på ökade statliga krav om hur berg- och schaktmassor ska tas om hand (om det är miljöfarligt avfall eller inte), krav på separata tunnelrör för respektive spår och servicetunnel vilket gör att framdriften tar längre tid och blir dyrare mm. Fördyringen beräknades då till 9,3 miljarder kronor sammanlagt för de tre delarna i utbyggnaden, dvs till Nacka/Söderort, Barkaby och Solna.

Region Stockholm, som är huvudansvarig för utbyggnaden, har sedan dess begärt att förhandlingar ska tas upp mellan parterna om hur fördyringen ska hanteras. Kommunerna har välkomnat detta, men regeringens svar har låtit vänta på sig. Först 20 november 2020 tillsatte regeringen en förhandlingsperson med uppdrag hitta en lösning på fördyringarna.

Förhandlingarna har precis kommit igång och sköts från Nackas sida av stadsdirektören, precis som vid den ursprungliga förhandlingen. I ett första skede samlas nu in material, därefter vidtar förhandlingarna. Förhandlingspersonen ska redovisa sitt uppdrag till regeringen senast 15 april 2021.

Kommunstyrelsen och dess stadsutvecklingsutskott får löpande information om tunnelbanan, bostadsbyggandet som är en del av avtalet, och när det finns något att rapportera om förhandlingarna, senast i december 2020.

Utbyggnaden av tunnelbanan är ett gemensamt åtagande för de ingående parterna och det är rimligt att alla parter bidrar till att den också kan fullföljas. Ur det perspektivet anser jag att regeringens uppdrag till förhandlingspersonen är oroväckande. Där står bl a följande:

”Förhandlingspersonen ska begränsa statens finansieringsansvar och bör i hanteringen av kostnadsfördyringen pröva följande:

- *Tillkommande finansiering från region och kommuner.*
- *Kostnadsminskningar avseende investeringar inom ramen för överenskommelsernas sammantagna beslutade budget.*
- *I väl avvägd utsträckning en utökning av lån i Riksgäldskontoret som täcks genom framtida intäkter från trängselskatten.”*

Regeringen har valt att blanda ihop 2013 års Stockholmsförhandling (tunnelbana till Nacka/Söderort, Barkaby och Solna) och Sverigeförhandlingen (där bl a Roslagsbanan till City, spårväg Syd, tunnelbana Fridhemsplan-Älvsjö, tunnelbanestation Hagalund och den sedemera av regeringen borttagna men för Nacka angelägna Östlig förbindelse ingick). Det är olyckligt att de båda förhandlingarna hanteras tillsammans, eftersom de har kommit olika långt i planering och genomförande, har olika finansiering, olika tidshorisont och olika ingående parter.

Min uppfattning är att det är de ingående parterna i tunnelbaneavtalet som ska förhandla om fördyringarna, inga andra, och att staten bör stå för merparten av kostnadsfördyringen. Staten har förorsakat huvuddelen av fördyringarna och även av det skälet vore det naturligt att staten också tar ett huvudansvar för finansieringen och inte begränsar sitt ansvar.

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande